

บันทึกข้อความ

กองตรวจราชการ สป.พ.น.
เลขที่ 2029
วันที่ 28 ตุลาคม 2565
เวลา 16.09

รายการ บ.พ.น.
4013
ฉบับที่ 217065
14.00%

ส่วนราชการ สป.พ.น. กองตรวจราชการ

โทร ๐ ๒๑๔๐ ๖๐๗๙

ที่ พ.น ๐๒๐๓.๓/ ๒๗

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการตรวจราชการรอบที่ ๒ (Monitoring and Evaluation) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ปลัดกระทรวงพลังงาน

ด้วยผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน (ผตร.พ.น.) ได้ดำเนินการตรวจติดตาม กำกับดูแลและเร่งรัดการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพลังงาน (พ.น.) ตามแผนการตรวจราชการของ ผตร.พ.น. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (คำสั่ง พ.น. ที่ ๒๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔) พร้อมทั้งตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ผต.นร.) และผู้ตรวจราชการกระทรวงต่างๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมุ่งเน้นตรวจติดตามเพื่อขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue) การติดตามและป้องกันปริมณภิเษและเสถียรภาพ รวมถึงตรวจติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จึงได้พิจารณารูปแบบการตรวจราชการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (การประชุมทางไกล) ร่วมกับการลงพื้นที่ตรวจราชการในประเด็นสำคัญเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจติดตามและรับฟังข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายและครอบคลุมตามแผนการตรวจราชการ โดย ผตร.พ.น. ได้ดำเนินการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำหรับหน่วยรับตรวจในส่วนภูมิภาคทั้ง ๑๘ เขตตรวจราชการ เรียบร้อยแล้ว ดังแสดงในประมวลผลการตรวจราชการของ ผตร.พ.น. จึงขอสรุปผลการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รอบที่ ๒ (Monitoring and Evaluation) ดังนี้

๑. การตรวจราชการกรณีปกติ

๑.๑ การดำเนินงานตามแผนงาน/งาน/โครงการของส่วนราชการต่างๆ ในสังกัด พ.น. ดังนี้

- สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (สป.พ.น.)

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- (๑) โครงการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารจัดการและจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชนระดับตำบล และเครือข่ายพลังงานชุมชน

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

- (๒) โครงการลดการใช้พลังงานในภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ส่วนที่ ๒
(๓) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเคลื่อนที่ (Energy Mobile Unit) ปี ๒๕๖๓

สรุปผลการตรวจราชการโครงการของ สป.พ.น. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๑

- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- (๔) โครงการซ่อมแซมปรับปรุงระบบผันน้ำ บริเวณบ่อปรับอัตราการใช้ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำห้วยยะไม้ม ต.อัมผาง อ.อัมผาง จ.ตาก
(๕) โครงการจ้างปรับปรุงแหล่งพลังงานสำรองของระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ที่ติดตั้งใช้งานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ๗๐ แห่ง

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

- (๖) โครงการระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โครงการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าไม้ห้วยลู่ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อ.บ้านหลวง จ.น่าน
- (๗) โครงการต้นแบบระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก
- (๘) โครงการสนับสนุนการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยน ปรับปรุง เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน
- (๙) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในผู้ประกอบการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร
- (๑๐) โครงการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อน
- (๑๑) โครงการสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเพื่อตอบสนองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สรุปผลการตรวจราชการโครงการของ พพ. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒

- กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ (ชธ.)

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- (๑๒) โครงการดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการอนุญาตอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

สรุปผลการตรวจราชการโครงการของ ชธ. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๓

- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.)

โครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินจากงบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕

- (๑๓) โครงการศึกษาสถานะการแข่งขันในตลาดค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของประเทศไทย
- (๑๔) โครงการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการใช้ไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย

สรุปผลการตรวจราชการโครงการของ สนพ. รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๔

๑.๒ การดำเนินงานของสำนักงานพลังงานจังหวัด (สพจ.)

- การปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของ สพจ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

การตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามภารกิจและผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดของ สพจ. ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า ทุก สพจ. ได้พิจารณาปรับแผนการปฏิบัติงานและเร่งรัดดำเนินการในช่วง ๖ เดือนหลังของปีงบประมาณเพื่อให้บรรลุตามแผนและได้ผลผลิตตามเป้าหมาย โดยผลคะแนนตัวชี้วัดจากการประเมินตนเองในองค์ประกอบที่ ๑ Performance Base (จำนวน ๔ ตัวชี้วัด) และองค์ประกอบที่ ๒ Potential Base (จำนวน ๒ ตัวชี้วัด) สพจ. ส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ถึงระดับ “เป้าหมายขั้นสูง” (ทั้งนี้ ต้องผ่านกระบวนการตรวจประเมินจาก กพร. สป.พน. จึงจะทราบผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการรายจังหวัดของ สพจ. ที่แน่ชัด)

- การติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ สพจ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ผตร.พน. ได้ตรวจติดตามและเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ สพจ. ทั้ง ๑๘ เขตตรวจราชการ เป็นรายจังหวัด โดยเป้าหมายตามแผนการใช้จ่ายภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ ไตรมาสที่ ๔ ของ สป.พน. กำหนดไว้ที่ ๑๐๐% ซึ่งจากการตรวจติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณของ สพจ. ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๕ พบว่า หลายเขตตรวจราชการมีผลการใช้จ่าย ในส่วนของงบประมาณ สป.พน. ไม่ถึง ๑๐๐% แม้จะต่ำกว่าเป้าหมายที่ สป.พน. กำหนด แต่โดยเฉลี่ยแล้วภาพรวม ผลการใช้จ่ายงบประมาณของทั้ง ๗๖ สพจ. คือ ๙๙.๘๗% ยังสูงกว่าเป้าหมายที่ ครม. กำหนด (มติ ครม. กำหนด เป้าหมายไตรมาสที่ ๔ คือ ๙๓%) อย่างไรก็ตาม ในส่วนงบประมาณของ ธพ. (งบเบิกจ่ายแทนกัน) มีผลเบิกจ่าย ภาพรวมเฉลี่ย ๙๙.๖๘% ทั้งนี้ มีข้อสังเกตในประเด็นเป้าหมายตามแผนงานที่ ธพ. กำหนดสำหรับแต่ละ สพจ. ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในหลายจังหวัด ทำให้การจัดสรรงบประมาณซึ่งอิงตามผลผลิตเป้าหมายดังกล่าว น้อยกว่าภาระงานจริง โดยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เริ่มคลี่คลายจะเห็นผลกระทบในกรณีดังกล่าวได้ชัดเจน จึงขอให้ ธพ. พิจารณาปรับปรุงแนวทางการจัดสรร งบประมาณแผ่นดินสำหรับ สพจ. ในการปฏิบัติการกิจของ ธพ. (งบเบิกจ่ายแทนกัน) ให้สอดคล้องเหมาะสมกับ บริบทปัจจุบัน

๒. การตรวจราชการแบบบูรณาการ

การตรวจราชการแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรี ที่ ๓๑๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้มุ่งเน้นให้มีการตรวจติดตามเพื่อขับเคลื่อน ประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue) และการติดตามความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาสำคัญในเชิงพื้นที่ตาม แผนการตรวจราชการแบบบูรณาการ รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดย ผตร.พน. ได้ร่วมตรวจ ราชการแบบบูรณาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ พน. ทั้งในการประชุมตรวจราชการแบบบูรณาการผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับ ผต.นร. และ ผตร. กระทรวงอื่นตามที่ สปน. กำหนด และในคราวการตรวจราชการของ ผตร.พน. รายเขตตรวจราชการด้วย ซึ่ง พน. ในฐานะหน่วยงานที่มีพันธกิจสำคัญในการบริหารจัดการพลังงาน ของประเทศ ครอบคลุมทั้งการจัดหา การผลิตและการใช้พลังงาน จึงมีความเชื่อมโยงกับประเด็นนโยบาย สำคัญของรัฐบาลตามที่ สปน. กำหนด ดังนี้

- ประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue) ในภาพรวม ได้แก่

(๑) การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ด้านลดต้นทุนการผลิต

(๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมสีเขียวเพื่อความยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

- ประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue) เชิงพื้นที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ พน. ได้แก่

(๓) การแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ : โดย พน. เกี่ยวข้องในมาตรการป้องกันและลดการ เกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ๒ ด้าน คือ ภาคคมนาคม (ควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ) และ ภาคอุตสาหกรรม (ควบคุมและลดมลพิษจากภาคอุตสาหกรรม)

สรุปผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ ตามแบบรายงานที่ สปน. กำหนด รายละเอียดปรากฏ ตามเอกสารแนบ ๖

๓. การตรวจติดตามงานที่ได้รับมอบภารกิจหรือผู้ตรวจราชการเห็นสมควร

การขับเคลื่อนพันธกิจของ พน. ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานเพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาพลังงานในระดับพื้นที่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่ง ผตร.พน. เห็นสมควรตรวจติดตามในการตรวจราชการรอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๕) ได้แก่

๓.๑ ประเด็นการขับเคลื่อนการอนุรักษ์พลังงานในระดับจังหวัด โดยมีข้อค้นพบ/ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
เนื่องด้วยพลังงานเป็นปัจจัยสำคัญในการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ราคาพลังงานของประเทศมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นจากหลายสาเหตุจึงกระทบต่อต้นทุนการผลิตและการดำรงชีวิตของทุกภาคส่วน ซึ่ง พน. ได้ดำเนินนโยบายและผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อลดผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่ผ่านมา สพจ. ได้ปฏิบัติการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาพลังงานสำหรับกลุ่มเป้าหมายระดับชุมชน/เกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน โดยมุ่งเน้นทั้งการจัดการความต้องการพลังงาน (Demand-side) ควบคู่ไปกับการจัดหาพลังงาน (Supply-side) ที่อิงกับบริบททรัพยากรในพื้นที่หรือเน้นการแก้ไขปัญหาของชุมชน อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายพลังงานในระยะยาวนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนโดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Energy Efficiency) ซึ่งจากการตรวจราชการได้มีข้อสังเกตในการเพิ่มความเข้มข้นของภารกิจด้านส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในหน่วยงานภาครัฐและวิสาหกิจชุมชน รวมถึงความเป็นไปได้ในการขยายบทบาทของ สพจ. เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอาคารธุรกิจนอกข่ายควบคุม (ไม่ได้อยู่ในกลุ่มอาคารควบคุมการอนุรักษ์พลังงาน) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการอนุรักษ์พลังงานและมีกระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อเสริมขีดความสามารถในการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พลังงานของประเทศ แต่ยังพบประเด็นข้อจำกัดของ	ควรพิจารณาเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินการขับเคลื่อนแผนอนุรักษ์พลังงานของประเทศในส่วนภูมิภาค โดยใช้กลไก สพจ. ในฐานะส่วนราชการด้านพลังงานระดับจังหวัด ซึ่งจำเป็นที่จะต้องสร้างความชัดเจนและเสริมศักยภาพในการปฏิบัติการกิจดังกล่าวให้แก่ สพจ. จึงมีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้ ๑) พพ. ร่วมกับ สป.พน. ส่วนกลาง (กยผ.) พิจารณากำหนดบทบาทและกระบวนการที่ชัดเจนในภารกิจด้านส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรการตามแผนอนุรักษ์พลังงานของประเทศให้แก่ สพจ. โดยเฉพาะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มเป้าหมายเดิม (หน่วยงานภาครัฐและวิสาหกิจชุมชน) และมุ่งเน้นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่ (อาคารนอกข่ายควบคุม) ๒) พพ. และ สป.พน. ส่วนกลาง (กยผ.) ควรกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดรายจังหวัดในเชิงสถิติและออกแบบกลไกการติดตามที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้การสะท้อนข้อมูลสู่ภาพรวมระดับประเทศมีความน่าเชื่อถือและได้มาตรฐาน ๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ได้แก่ การกำหนดกรอบงบประมาณตามความจำเป็นเหมาะสม เครื่องมือสำหรับการดำเนินงานทั้งด้านการสื่อสารและการประสานติดตาม รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานจริง เป็นต้น

สพจ. ในการดำเนินการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรที่อาจมีองค์ความรู้หรือความชำนาญไม่เพียงพอ ด้านข้อมูลที่สำคัญในระดับพื้นที่จังหวัด ด้านงบประมาณหากจำเป็นต้องลงพื้นที่ประสานงาน ด้านเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับมาตรการหรือกลไกการติดตามผลต่างๆ รวมถึงความชัดเจนในกระบวนการงาน และการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลได้จริง เป็นต้น	ทั้งนี้ เพื่อให้ สพจ. และ พนจ. ในฐานะผู้แทน พน. ระดับจังหวัด เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพโดยสามารถดำเนินการผลักดันมาตรการตามแผนอนุรักษ์พลังงานของประเทศได้เต็มศักยภาพ ซึ่งพื้นที่จังหวัดนี้จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายนโยบายพลังงานด้านต่างๆ ของประเทศอีกด้วย
--	--

๓.๒ ประเด็นการปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค โดยมีข้อค้นพบ/ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อค้นพบ/ข้อสังเกต	ข้อเสนอแนะ
การปฏิบัติการใดๆ ของบุคลากร พน. ต้องดำเนินการตามระเบียบราชการโดยเคร่งครัด ซึ่งจากการตรวจราชการ พบว่า ประเด็นความเสี่ยงในการปฏิบัติราชการตามแนวทาง พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลัง รวมถึงระเบียบราชการต่างๆ (เช่น การใช้รถราชการ) ยังเป็นข้อค้นพบสำคัญในหลาย สพจ. ซึ่งที่ผ่านมา สป.พน. ส่วนกลางได้เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาข้อติดขัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาค และเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ต้องสร้างความตระหนักรู้ในประเด็นความเสี่ยงที่ควรต้องระมัดระวัง รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยปิดความเสี่ยงและลดโอกาสในความผิดพลาดโดยไม่เจตนา อย่างไรก็ตาม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกคนควรต้องให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติต่างๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานของ สพจ. ในภารกิจที่เป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องในข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่า ยังมีประเด็นความไม่ชัดเจนในวิธีปฏิบัติตามข้อกำหนดในการกิจการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และภารกิจการกำกับดูแลคุณภาพ การค้า และการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิง มีส่วนที่ต้องดำเนินการให้	๑) ธพ. มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและหลักสูตรอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค ซึ่งส่วนมากเป็นหลักสูตรที่เน้นด้านเทคนิคหรือเน้นขั้นตอนการปฏิบัติโดยอาจมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมถึงแนวทางการดำเนินการกรณีตัวอย่าง ดังนั้น เพื่อกระตุ้นความตระหนักรู้และเป็นข้อสังเกตให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงขอให้ ธพ. เพิ่มเติมเนื้อหา “กรณีศึกษา (Case study)” ที่หลากหลายทั้งในส่วนของวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมของกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง และด้านการกำกับดูแลคุณภาพ การค้า และการสำรองน้ำมันเชื้อเพลิงในพื้นที่จังหวัด ทั้งนี้ อาจพิจารณาแทรกเสริมในหลักสูตรต่างๆ หรือจัดทำเป็นประมวลกรณีศึกษาพร้อมสรุปแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อกำหนดเพื่อเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์หรือช่องทางการเรียนรู้ต่างๆ ของ ธพ. ๒) สป.พน. ส่วนกลาง (กก.) ควรเป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการประสานเพื่อรวบรวมกฎหมายของทุกหน่วยงานในสังกัด พน. และประมวลสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการด้านพลังงาน รวมทั้งพิจารณาเผยแพร่ผ่านช่องทางในการจัดการความรู้ที่เหมาะสมเพื่อให้บุคลากรของ พน. ได้เพิ่มพูนองค์ความรู้ในข้อกำหนด มีความรู้ความเข้าใจในเบื้องต้นและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องโดยไม่ขัดต่อ

สอดคล้องกับกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการเพื่อให้การใช้กฎหมายเป็นไปอย่างถูกต้องและรัดกุม ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติอาจยังมีองค์ความรู้ไม่ครอบคลุมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่และอาจเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคอาจยังมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายด้านพลังงานของทุกหน่วยงานในสังกัด พน. ไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถแนะนำการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง	เจตนารมณ์ของกฎหมายใดๆ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทน พน. ในจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถชี้แจงหรือให้คำปรึกษาในเบื้องต้นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ได้
---	--

ทั้งนี้ การปฏิบัติราชการโดยยึดมั่นคุณธรรมและจริยธรรมอันดีเป็นสิ่งที พน. ให้ความสำคัญ จึงขอให้ทุกหน่วยงานบูรณาการความร่วมมือและเชื่อมโยงเป้าหมายภารกิจตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้กลไกการขับเคลื่อนนโยบายพลังงานในทุกระดับทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ พร้อมทั้งเปิดโอกาสในการรับฟังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อนำมาสู่การพัฒนาและยกระดับความเชื่อมั่นในการขับเคลื่อนพันธกิจ พลังงานตามหลักธรรมาภิบาล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดมีบัญชาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะต่อไป

มอ.พ.พ./ร.พ.พ. (กษพ, กก)/ร.พ.
ด.พ.พ.

(นายกุลิศ สมบัติศิริ)
ปลัดกระทรวงพลังงาน
๒๙/๑๐/๕๕

(นายเพทาย หมดธรรม)

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาการแทน
หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

- สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

(๑) โครงการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชนระดับตำบล และเครือข่ายพลังงานชุมชน

เป้าหมาย : เพื่อให้เกิดการลดการใช้พลังงานลงอย่างน้อย ๐.๖๕ ktoe จากกลุ่มที่มีการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงาน เกิดศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านพลังงานชุมชน ๔ แห่ง และเกิดการเพิ่มรายได้จากการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานชุมชน ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ อย่างน้อย ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี โดยส่งเสริมกิจกรรม ๑) การจัดการพลังงานในชุมชนผ่านเจ้าหน้าที่ของ อปท. โดย สฟจ. คัดเลือก อปท. ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๑๒ อปท./จังหวัด จัดทำแผนพลังงานและจัดทำโครงการหรือกิจกรรมด้านพลังงาน เพื่อคัดเลือกและทำคำของบประมาณปี ๒๕๖๖ และพิจารณาบรรจุในแผนพัฒนา อปท. ๒) สฟจ. ๓ จังหวัดนำร่องจัดกิจกรรมการลงทุนด้านเทคโนโลยีพลังงานภายใต้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นโครงการร่วมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ กลุ่มเกษตรกร Startup/วิสาหกิจเพื่อสังคม/บริษัท/กลุ่มออมทรัพย์ (นิติบุคคล) และ ๓) การส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : กิจกรรมที่ ๑) อปท.เข้าร่วมโครงการจำนวน ๙๘๐ อปท. จัดทำแผนและนำเข้าสู่การพิจารณาการบรรจุแผนงานพัฒนา อปท. แล้ว ๗๓๐ อปท. คิดเป็นประมาณร้อยละ ๗๕ กิจกรรมที่ ๒) สฟจ.ขอนแก่น ยโสธร ลำปาง ได้จัดกิจกรรมฯ ร่วมกับชุมชน วิเคราะห์ความเหมาะสมของการนำเทคโนโลยีพลังงานชุมชนไปใช้ในกิจกรรมของแต่ละกลุ่มและพัฒนาแผนงานร่วมกับสถาบันการเงินของภาครัฐ (ธกส.) ๓) ส่งเสริมเทคโนโลยี เตาชูปเปอร์อั้งโล่ เตาชีมวล เตาเผาถ่าน เตาก๊าซชีวมวล หลอดไฟ LED รถเข็นสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบผลิตก๊าซชีวภาพ และตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ คิดเป็นผลประหยัดรวม ๖๘๖.๔๙ toeต่อปี ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายงบรายจ่ายอื่น ๑๔,๐๓๒,๔๖๕.๖๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๔๑ งบอุดหนุน ๒๕,๐๔๙,๐๐๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๑	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : ความล่าช้าในการรายงานข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมของ สฟจ. ลงในระบบรายงานประจำเดือนตามที่กำหนด ภายในวันที่ ๒ ของทุกเดือน ทำให้การสรุปผลความก้าวหน้าภาพรวมของโครงการสำหรับการรายงานในที่ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานและการใช้งบประมาณ ของ สป.พน. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน ข้อเสนอแนะ : กศร. ควรจัดเตรียมข้อมูลแบบเทคโนโลยีพลังงาน ตลอดจนผลประหยัดและประสิทธิภาพจากการใช้เทคโนโลยีนั้น เพื่อให้ สฟจ. และชุมชนใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาเทคโนโลยีหรือการผลิตสินค้าร่วมกับสถาบันการเงินที่มีโครงสร้างสนับสนุนกู้เงินดอกเบี้ยต่ำ

(๒) โครงการลดการใช้พลังงานในภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ส่วนที่ ๒

เป้าหมาย : เพื่อจัดประชุมซักซ้อมความเข้าใจเกณฑ์และวิธีการรายงานการใช้พลังงานให้กับผู้แทนคณะทำงานลดการใช้พลังงานของหน่วยงานภาครัฐที่ตั้งอยู่ในจังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมทั่วประเทศไม่น้อยกว่า ๖,๐๘๐ คน ตรวจสอบการใช้พลังงานและให้คำปรึกษากับหน่วยงานเป้าหมายอย่างน้อย ๑๕ หน่วยงาน ในแต่ละจังหวัด (รวมหน่วยงานท้องถิ่น) รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า ๑,๑๔๐ หน่วยงาน ปริมาณการใช้ไฟฟ้าและการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของแต่ละหน่วยงานลดลงร้อยละ ๑๐ ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการใช้ไฟฟ้ามาตรฐาน (กิโวลต์-ชั่วโมง) และการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมาตรฐาน (ลิตร) โดยประกอบด้วย กิจกรรมที่ ๑

สพจ. จัดประชุม/สัมมนา สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้แทนคณะทำงานลดการใช้พลังงานในแต่ละจังหวัด เรื่องแนวทางและเกณฑ์การประเมินฯ ประเด็นการลดพลังงาน และกิจกรรมที่ ๒ สพจ. ดำเนินการ ตรวจสอบการใช้พลังงานและให้คำปรึกษากับหน่วยงานเป้าหมาย อย่างน้อยจังหวัดละ ๑๕ หน่วยงาน (โดยมี อบท. รวมอยู่ด้วยอย่างน้อย ๑ หน่วยงาน) หน่วยงานละ ๒ ครั้ง รวม ๒,๒๘๐ ครั้ง

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : กิจกรรมที่ ๑ มีหน่วยงานเข้าร่วม จำนวน ๙,๘๒๓ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๖๑.๕๖ ของเป้าหมายการดำเนินงานทั้งหมด มีผู้เข้าร่วม กิจกรรม ๑๑,๔๐๕ คน แบ่งเป็น การประชุม/อบรม/ สัมมนา ในรูปแบบปกติ จำนวน ๗,๓๑๐ คน และใน รูปแบบ online จำนวน ๔,๐๙๕ คน กิจกรรมที่ ๒ ดำเนินการตรวจวิเคราะห์การใช้พลังงานและให้ คำปรึกษากับหน่วยงานเป้าหมายในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ได้ ๑,๑๖๕ หน่วยงาน จำนวน ๒,๓๐๔ ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๑.๐๕ ของเป้าหมายการดำเนินงาน ทั้งหมด ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้ว ๑๘,๙๕๒,๓๒๙.๑๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๒	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้ ๗๖ จังหวัดมีการกำหนดมาตรการห้ามการจัดประชุม หรือจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ส่งผลให้ สพจ. หลายจังหวัดไม่สามารถจัดกิจกรรมการประชุม/อบรม/สัมมนา ให้แก่หน่วยงานได้ตาม แผน จึงได้ปรับแผนการดำเนินงานในส่วน ของ สพจ. เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานใน ภาพรวมของโครงการ ข้อเสนอแนะ : - ขอให้ กตร.หารือกับ สพจ. เพื่อหาแนวทางการ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน - กตร. ควรมีการสื่อสารเรื่องแนวทางการใช้ งบประมาณกับ สพจ. ให้ถูกต้องตามระเบียบของ กองทุนฯ และเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา การใช้เงินผิดประเภท

(๓) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเคลื่อนที่ (Energy Mobile Unit) ปี ๒๕๖๓

เป้าหมาย : เพื่อให้ สพจ. ออกหน่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเคลื่อนที่ (Energy Mobile Unit) โดยจำนวนครั้งในการออกหน่วยประชาสัมพันธ์ สำหรับ ๒๕ จังหวัดที่มีรถโมบาย ไม่น้อยกว่า ๒,๒๓๓ ครั้งหรือวัน จัดกิจกรรมรณรงค์เพิ่มประสิทธิภาพด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงาน ทดแทนของ สพจ. ๕๑ จังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง และร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ โดย กสร. ดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงการฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ สพจ. ๒๕ จังหวัด และ สพจ. ดำเนินการจัดกิจกรรม ออกประชาสัมพันธ์ หรือกิจกรรมรณรงค์เพิ่มประสิทธิภาพด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ (ขอขยายระยะเวลา ๖ เดือน สิ้นสุด ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : - กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเคลื่อนที่ (Energy Mobile Unit) จังหวัดที่มีรถโมบาย ๒๕ จังหวัด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : เกิดสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลต่อ การดำเนินงานตามแผนโครงการฯ นอกจากนี้ อุปกรณ์นิทรรศการและสื่อสาธิตไม่อยู่ในสภาพ

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ออกประชาสัมพันธ์ จำนวน ๒,๔๘๔ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๑๐๓,๕๑๗ คน - กิจกรรมรณรงค์เพิ่มประสิทธิภาพด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน ๕๑ จังหวัด จำนวน ๕๕๗ ครั้ง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๖๐,๑๘๙ คน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้ว ๒๘,๕๔๒,๔๕๗.๘๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘๗ และขอปิดบัญชีโครงการฯ เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕	พร้อมใช้งาน ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะ : ขอให้ กศร. พิจารณาแนวทางการจัดสรรงบประมาณโครงการ ให้มีความเหมาะสมและคล่องตัวต่อการปฏิบัติงานของสพจ. โดยคำนึงถึงความถูกต้องตามระเบียบราชการด้วย

- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

(๔) โครงการซ่อมแซมปรับปรุงระบบผันน้ำ บริเวณบ่อปรับอัตราการไหล โครงการไฟฟ้าพลังน้ำ ห้วยยะโม ตำบลอัมผาง อำเภออัมผาง จังหวัดตาก

เป้าหมาย : เพื่อให้สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ปีละ ๔.๕๓ ล้านหน่วย ทดแทนการสั่งซื้อน้ำมันจากต่างประเทศประมาณ ๒.๓๓ ล้านลิตรต่อปี และสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าให้อำเภออัมผางได้อย่างถาวร โดยดำเนินการซ่อมแซมการรั่วของระบบผันน้ำบริเวณบ่อปรับอัตราการไหล พร้อมทั้งปรับปรุงระบบผันน้ำให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตพลังงานไฟฟ้าต่อปี มีหน่วยผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิม

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ – ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ (ขอขยายเวลา ๑ ครั้ง จำนวน ๓๐ วัน สิ้นสุดโครงการหลังขอขยายระยะเวลา ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕)

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามที่แผนงานที่กำหนดโดยผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานครบถ้วนตามสัญญา ซึ่งได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ตรวจรับงานงวดสุดท้าย เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ โดยสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าสะสม (ก.พ.๖๕ - ส.ค.๖๕) เท่ากับ ๗๒๗,๑๑๖ หน่วย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้วจำนวน ๘๔,๖๔๖,๙๕๘.๓๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของวงเงินทั้งหมด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ :- ข้อเสนอแนะ : ขอให้ พพ. ติดตามผลการผลิตไฟฟ้าของระบบหลังจากได้รับการปรับปรุงแล้ว พร้อมทั้งคำนวณผลประโยชน์การลดใช้น้ำมันและเทียบเป็นปริมาณ Carbon Reduction เพื่อเป็นฐานข้อมูลส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามแผนอนุรักษ์พลังงาน

(๕) โครงการว่าจ้างปรับปรุงแหล่งพลังงานสำรองของระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ที่ติดตั้งใช้งานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ๗๐ แห่ง

เป้าหมาย : เพื่อให้หน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนปรับปรุงแหล่งพลังงานสำรอง (แบตเตอรี่) ชุดใหม่ มีกระแสไฟฟ้าในการปฏิบัติงานประจำที่ได้มีการวางแผนงานประจำปีของหน่วยงานนั้น เช่น ระบบแสงสว่าง ระบบการสื่อสาร การจัดการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้ตามปกติ โดยดำเนินการปรับปรุงแหล่งพลังงานสำรอง (แบตเตอรี่) ระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ที่ พพ. ได้ดำเนินการติดตั้งให้กับหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนและใช้งานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยจัดหาและติดตั้งแหล่งพลังงานสำรอง (แบตเตอรี่) ชุดใหม่ทดแทนชุดเดิมตามรายชื่อจำนวน ๗๐ รายการ (ประกอบด้วยแบตเตอรี่ชนิด OPzV ๔๓ แห่ง และชนิด Lithium ๒๗ แห่ง)

ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : การดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดไว้ (จากเดิมเริ่มจ้าง มกราคม ๒๕๖๕) เนื่องจากมีการขออุทธรณ์ผลการประกาศผู้ชนะการเสนอราคา โดยผู้รับจ้างดำเนินการจัดส่งแผนงานหลัก รายงานผลสำรวจ แผนปฏิบัติงานขนย้ายแหล่งพลังงานสำรอง (แบตเตอรี่) และงานจัดทำโรงคลุมชั่วคราวแล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนดังกล่าว	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : การเดินทางเข้าพื้นที่เป้าหมาย เส้นทางคมนาคม เป็นไปด้วยความยากลำบาก ถนนทุรกันดาร และมีความลาดชัน ข้อเสนอแนะ : ขอให้ พพ. เร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้วจำนวน ๒,๕๒๙,๐๘๐.๐๐ บาท คิดเป็น ร้อยละ ๑๐ ของวงเงินทั้งหมด	

(๖) โครงการระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โครงการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าไม้ห้วยลู่ ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน

เป้าหมาย : เพื่อติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ กำลังผลิตติดตั้ง ๒๐ กิโลวัตต์ พร้อมระบบกักเก็บพลังงานด้วยแบตเตอรี่ลิเทียมขนาด ๔๐ กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง เพื่อจ่ายไฟฟ้าให้ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยลู่ ฐานปฏิบัติการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานป่าไม้ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าไม้ห้วยลู่ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน โดยใช้ศักยภาพพลังงานทดแทนที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทดแทนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทน โดยสามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ ๒๘,๐๐๐ หน่วยต่อปี มีการจัดเก็บข้อมูลการผลิตและจ่ายไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่องเกิดผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการประมาณ ๒.๓๙ toeต่อปี จำนวนเงินประมาณ ๒.๒๔ ล้านบาทต่อปี

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ – ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดยมีการติดตั้ง Inverter, Charger controller, Battery, ระบบ Monitoring และอุปกรณ์ประกอบ พร้อมทั้งทดสอบระบบและจ่ายไฟฟ้าให้ผู้ใช้ไฟฟ้า และได้ส่งมอบงานที่เหลือและเอกสารตามเงื่อนไขของสัญญาและข้อกำหนดรายละเอียดครบถ้วน และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุพิจารณาตรวจรับเรียบร้อยแล้ว สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าสะสม เท่ากับ ๒,๕๘๐ หน่วย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้วจำนวน ๓,๓๐๓,๒๔๙.๖๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของวงเงินทั้งหมด และปิดโครงการแล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : - ข้อเสนอแนะ : ขอให้ พพ. พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ แนวทางการสนับสนุนงบประมาณโครงการ และเทคโนโลยีพลังงานให้มีความเหมาะสมและรัดกุม เพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการสนับสนุนโครงการ อีกทั้งควรให้ความสำคัญในการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ใช้งานเกี่ยวกับการดูแลรักษาระบบฯ เบื้องต้น และขอให้ พพ. วางแผนการตรวจติดตามอย่างสม่ำเสมอ

(๗) โครงการต้นแบบระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมาย : จัดทำระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ติดตาม และวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำมาใช้บริหารจัดการโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถติดตามข้อมูลโครงการ สถานะการดำเนินโครงการ และวิธีการบริหารจัดการของแต่ละโรงไฟฟ้าชุมชนได้ ตลอดเวลา ระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชน จำนวน ๑ ระบบ ซึ่งช่วยให้เจ้าหน้าที่ พพ. เจ้าหน้าที่วิสาทกิจชุมชนและเจ้าหน้าที่ของโรงไฟฟ้าชุมชนสามารถติดตามผลการผลิตไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการศึกษารวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลเชื้อเพลิงพืชพลังงานเชิงพื้นที่ เช่น ไม้โตเร็ว หญ้าเนเปียร์ เป็นต้น และจัดทำระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชนโดยมีกลุ่มเป้าหมายได้แก่ เจ้าหน้าที่ พพ. เจ้าหน้าที่วิสาทกิจชุมชน และเจ้าหน้าที่ของโรงไฟฟ้าชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ - ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามที่แผนงานกำหนด โดย พพ. ได้ว่าจ้าง บริษัท พิมส์ เทคโนโลยีส์ จำกัด เป็นที่ปรึกษาโครงการฯ ซึ่งได้ดำเนินการ ศึกษา ทบทวน และกำหนดประเภทข้อมูลโรงไฟฟ้า สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบระบบติดตามการบริหารจัดการ โรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กำหนดขอบเขต และประเภทข้อมูลโครงการโรงไฟฟ้าที่จะใช้ในระบบ ติดตั้งระบบ Hardware/ Software และออกแบบระบบติดตามการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชน เพื่อเศรษฐกิจฐานราก ทั้งนี้ โครงการอยู่ระหว่างการ จัดทำหนังสือเชิญชวนโรงไฟฟ้าชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกการเข้าร่วมโครงการ (มีโรงไฟฟ้าที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน ๔๓ แห่ง) ผลการเบิกจ่าย งบประมาณ : เบิกจ่ายงบประมาณ ๑ วงศ์ จำนวน ๒,๓๘๒,๙๔๐.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของวงเงินทั้งหมด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : กรอบระยะเวลาการ ประกาศรับซื้อไฟฟ้า ระยะเวลาการลงนามสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่าง กฟผ. และ โรงไฟฟ้าฯ มีความไม่แน่นอน รวมถึงรายชื่อวิสาหกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ข้อเสนอแนะ : - ขอให้ พพ. พิจารณาเร่งรัดการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแผนงานและ TOR - หลังจากพัฒนาระบบฯ แล้ว ควรมีการออกประกาศให้โรงไฟฟ้าที่ได้รับการอนุญาตแล้วรายงานผลการบริหารจัดการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ผ่านระบบที่ได้พัฒนาจากโครงการนี้ด้วย

(๘) โครงการสนับสนุนการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยน ปรับปรุง เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน

เป้าหมาย : ส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนปรับเปลี่ยน ปรับปรุงเครื่องจักรวัสดุและอุปกรณ์เพื่อให้เกิดการประหยัดพลังงานในสถานประกอบการอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นกรณีตัวอย่างมาตรการอนุรักษ์พลังงานเพื่อนำไปเผยแพร่ขยายผลต่อไป โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารธุรกิจ ทั้งในช่วยควบคุมและนอกช่วยควบคุม วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ SMEs Startup ผู้ประกอบการด้านเกษตรกรรม โดยคาดว่าจะเกิดผลประหยัดพลังงาน ๓๐ ktoeต่อปี ก่อให้เกิดการลงทุนในประเทศมากกว่า ๑,๖๐๐ ล้านบาท

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามที่แผนงานกำหนด โดยมีการประกาศหลักเกณฑ์และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศ ซึ่งมีสถานประกอบการทำสัญญาทั้งสิ้น ๔๓๓ ราย ๖๒๖ มาตรการ (ติดตั้งแล้วเสร็จ ๒๒๔ ราย) วงเงินสนับสนุน ๓๔๙,๒๒๑,๕๐๐ บาท ผลประหยัดที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ๒๐.๑๑ ktoe คิดเป็นเงินที่ประหยัดได้ ๕๔๒,๐๒๕,๖๙๗.๖๙ บาทต่อปี สรุปความคืบหน้าภาพรวมโครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๐ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้วเป็นเงินจำนวน ๖๒,๕๘๖,๔๘๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : - การขอขยายระยะเวลาในการติดตั้งอุปกรณ์การยกเลิกการขอรับการสนับสนุน/ปรับลดมาตรการขอรับการสนับสนุน เนื่องจากปัญหาแผน Plant Maintenance ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาโครงการ การส่งสินค้าล่าช้าจากต่างประเทศ ปัญหาจากการชะงักงันทางเศรษฐกิจ - พพ. ขาดงบดำเนินงาน ด้วยลักษณะโครงการ การสนับสนุน มีความจำเป็นในการตรวจติดตามโครงการ

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
	ข้อเสนอแนะ : ด้วยเป็นโครงการที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง พพ. จึงควรมีการถอดบทเรียน เพื่อวิเคราะห์ปัญหา หาแนวทางการแก้ไข และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานสำหรับโครงการในอนาคต รวมถึงปรับปรุงการทำ proposal ให้เป็นเชิงรุกและสอดคล้องกับการทำงานของ พพ. มากขึ้น เช่น แนวทางการจัดหาที่ปรึกษาโครงการ และการระบุภารกิจตรวจติดตามโครงการของเจ้าหน้าที่ พพ. ใน TOR เป็นต้น

(๙) โครงการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในผู้ประกอบการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร

เป้าหมาย : สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการเพื่อปรับเปลี่ยน ปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์อนุรักษ์พลังงาน และเกิดผลประหยัดอย่างเหมาะสมในแต่ละมาตรการ มีระยะเวลาคืนทุนไม่เกิน ๗ ปี ของเงินลงทุนทั้งหมด โดยโครงการฯ สนับสนุนการลงทุนแก่ผู้ประกอบการขนส่งในการปรับเปลี่ยน ปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์ ระบบการบริหารจัดการการขนส่งเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม คาดว่าเกิดผลประหยัดพลังงานไม่น้อยกว่า ๑.๘๖ ktoe

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ – ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒๐ ราย ได้ดำเนินมาตรการอนุรักษ์พลังงานในภาคขนส่งทั้งสิ้น ๖ กลุ่มมาตรการ เกิดการลงทุนจริง ๖๖,๕๒๗,๒๘๕ บาท เงินสนับสนุน ๑๘,๙๙๑,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงินที่ประหยัดได้ ๓๔,๘๒๕,๖๖๕.๔๗ บาทต่อปี เกิดผลประหยัด ๑.๘๕ ktoeต่อปี หรือเทียบเท่าน้ำมันดีเซล ๒,๑๔๕,๒๔๓.๐๘ ลิตรต่อปี ปัจจุบัน พพ. อยู่ระหว่างจัดเตรียมแผนดำเนินการติดตามตรวจสอบ และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของผู้เข้าร่วมโครงการ รวมถึงตรวจสอบเอกสารประกอบการขอเบิกเงินสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ๒๐ ราย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายเงินว่าจ้างที่ปรึกษา ๑,๐๒๐,๖๒๔.๐๐ บาท (คิดเป็นร้อยละ ๓ ของงบประมาณทั้งหมด) วงเงินสนับสนุนยังไม่มีเบิกจ่าย	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : การขอสละสิทธิ์ขอยกเลิก ขอลดจำนวนอุปกรณ์เข้าร่วมโครงการเนื่องจากปัญหาต่างๆ ทำให้ต้องปรับแผนการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ : พพ. ควรพิจารณาเพิ่มเติมมาตรการอนุรักษ์พลังงานอื่นๆ สำหรับสนับสนุนทดแทนมาตรการการเปลี่ยนยางและการปรับปรุง Aerodynamics เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการอนุรักษ์พลังงานตามแผน EEP ได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงหาแนวทางสะท้อนผลการดำเนินโครงการตามเป้าหมายของแผน EEP

(๑๐) โครงการสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อน

เป้าหมาย : มีผู้รวบรวมเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ผู้แปรรูปเชื้อเพลิง และผู้ใช้เชื้อเพลิงพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๕๐ แห่ง และเพิ่มการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อนได้ ๒๐ ktoe โดยการสนับสนุนการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อนให้บรรลุเป้าหมายตามแผน AEDP ๒๐๑๘ และแก้ปัญหาการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในที่โล่ง โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ตามประเภทเชื้อเพลิง ได้แก่ เชื้อเพลิงชีวมวล และเชื้อเพลิงก๊าซชีวภาพ โดยแต่ละประเภท

เชื้อเพลิงมีแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๑) ประเภทเชื้อเพลิงชีวมวล กลุ่มที่ ๑ ผู้รวบรวมเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ที่รวมกลุ่มกันเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ กลุ่มที่ ๒ ผู้แปรรูปเชื้อเพลิงชีวมวลที่เป็นวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ หรือผู้ประกอบการ กลุ่มที่ ๓ ผู้ใช้เชื้อเพลิงชีวมวลที่รวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ หรือผู้ประกอบการ และ ๒) ประเภทเชื้อเพลิงก๊าซชีวภาพ ผู้ผลิตก๊าซชีวภาพที่รวมกลุ่มเป็น วิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ หรือผู้ประกอบการที่มีระบบผลิตก๊าซชีวภาพอยู่แล้ว สนับสนุนในการติดตั้ง ระบบผลิตไบโอมีเทนอัด (CBG) เพื่อใช้ในภาคความร้อน แบ่งตามขนาดของระบบผลิตไบโอมีเทนอัด (CBG)

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ - ๒๘ กันยายน ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ทั้งนี้ มีผู้ยืนยันเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น จำนวน ๔๖ แห่ง ลงนามในสัญญาขอรับการสนับสนุน จำนวน ๔๔ ราย ดำเนินการตั้งแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างทดสอบเดินเครื่อง ๑๒ ราย และอยู่ระหว่างดำเนินการติดตั้ง ๓๒ ราย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายแล้ว ๒๘,๐๑๐,๕๒๗.๕๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ไม่ครบตามจำนวนเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ๕๐ แห่ง เนื่องจากราคาเครื่องจักรมีการปรับตัวสูงขึ้น และสภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน ส่งผลให้ผู้ผ่านการคัดเลือกบางส่วนตัดสินใจสละสิทธิ์ไม่ขอรับการสนับสนุน ข้อเสนอแนะ : ขอให้ พพ. พิจารณาปรับปรุง พัฒนาโครงการที่มีรูปแบบ และลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการใช้เชื้อเพลิงชีวมวลเป็นพลังงานทดแทน เพราะสามารถสนับสนุนการลดการใช้พลังงานได้ถึงระดับเศรษฐกิจฐานราก และเป็นส่วนหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายตามแผน EEP

(๑๑) โครงการสนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนเพื่อตอบสนองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เป้าหมาย : เพื่อจำนวนโครงการด้านอนุรักษ์พลังงานหรือพลังงานทดแทน จำนวน/ประเภทเทคโนโลยีพลังงานที่ พพ. ให้การสนับสนุนโครงการ เกิดผลประหยัดจากโครงการ ๕ ktoe ตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ (ประมาณ ๐.๒ ktoe ต่อปี จำนวนเงินประมาณ ๑๖ ล้านบาทต่อปี) โดยสนับสนุนโครงการด้านอนุรักษ์พลังงานหรือพลังงานทดแทนเพื่อตอบสนองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเผยแพร่ขยายผลเทคโนโลยีพลังงานในโครงการให้เป็นต้นแบบด้านการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทนในวงกว้าง โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นส่วนราชการที่มีภารกิจหรือกิจกรรมในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ในความดูแลของมูลนิธิโครงการหลวง จำนวน ๒๙ แห่ง และสำนักงาน กปร. จำนวน ๔๘ แห่ง

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ - ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : ได้อนุมัติให้การสนับสนุนกรมให้ป่าไม้ จำนวน ๗๗ โครงการ วงเงินสนับสนุนรวม ๓๔๗,๓๓๖,๗๓๗.๑๑ บาท (จัดซื้อจัดจ้างและก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน ๔๕ โครงการ) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและก่อสร้างแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดครบถ้วนทั้ง ๗๗ โครงการ ข้อเสนอแนะ : ขอให้ พพ. เร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน และกำกับให้บริษัทที่ปรึกษาติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุน รวมถึงผลประหยัดที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

- กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

(๑๒) โครงการจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการอนุญาตตุลาการระหว่างประเทศ กรณีข้อพิพาทระหว่างราชอาณาจักรไทยกับผู้รับสัมปทานในเรื่องการรื้อถอนสิ่งติดตั้งที่ใช้ในกิจการปิโตรเลียม

เป้าหมาย : เพื่อจัดจ้างที่ปรึกษากฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญด้านอนุญาตตุลาการระหว่างประเทศ ให้ความช่วยเหลือฝ่ายไทยในการต่อสู้คดีอย่างมีหลักเกณฑ์และประสิทธิภาพโดยเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายไทย ในการดำเนินการตามกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาตตุลาการระหว่างประเทศ เพื่อยุติข้อพิพาทระหว่างราชอาณาจักรไทยกับผู้รับสัมปทาน (บริษัท เซฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด และมิตรชุย ออยล์ เอ็กซโปลเรชั่น คัมปะนี ลิมิเต็ด (แหล่งก๊าซธรรมชาติกลุ่มเอราวัณ) และบริษัท โททาล อี แอนด์ พี ไทยแลนด์ (แหล่งก๊าซธรรมชาติกลุ่มบงกช)) ได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และเกิดแนวทางการแก้ไข และบรรเทาผลกระทบต่อราชอาณาจักรไทยจากกรณีข้อพิพาทภายใต้สัญญาสัมปทานปิโตรเลียม

ระยะเวลาดำเนินการ : ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ – จนคดีสิ้นสุด

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เนื่องจากเป็นโครงการจ้างที่ปรึกษากฎหมายฯ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปัจจุบันกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาตตุลาการอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการและยังไม่ได้ข้อยุติ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายงบประมาณแล้วคิดเป็นร้อยละ ๗.๗๘ ของวงเงินทั้งหมด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : กระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาตตุลาการมีความล่าช้า ทำให้มีขั้นตอนการดำเนินการต่างๆ เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากแผนที่ระบุไว้ และด้วยการระบาดของสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้ไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนของการเดินทางสำหรับที่ปรึกษากฎหมายและเจ้าหน้าที่ ชธ. เพื่อให้การในชั้นอนุญาตตุลาการในต่างประเทศ ทำให้ผลการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผน ข้อเสนอแนะ : -

- สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

(๑๓) โครงการศึกษาสภาวะการแข่งขันในตลาดค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของประเทศไทย

เป้าหมาย : ได้ผลการประเมินการเปรียบเทียบและช่องว่างในการพัฒนาสภาวะการแข่งขันในธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลวของประเทศไทยกับแนวปฏิบัติที่ดี และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป้าหมายมาตรการและแผนงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการยกระดับการแข่งขันในธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง และก๊าซปิโตรเลียมเหลวของไทยให้เสรีและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาและประเมินสภาวะการแข่งขันในธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของประเทศไทย พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ด้วยการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่คุณค่า (การจัดหา การผลิต การจำหน่าย การใช้) ในธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) โดยมีกลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดยที่ปรึกษาฯ ได้ส่งรายงานฉบับต้น โดยในรายงานมีเนื้อหาแผนการดำเนินการ การศึกษา รายละเอียดและขั้นตอนการศึกษา กระบวนการและวิธีการดำเนินโครงการ แผนการส่งมอบงานและแผนการเบิกจ่ายเงินตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยเล่มรายงานน้ำมันและเล่มก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) โดยคณะกรรมการพิจารณาเนื้อหาารายงานดังกล่าวแล้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการในขั้นตอนตามแผนต่อไป ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายงบประมาณ ๑,๓๙๗,๙๒๒.๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของวงเงินทั้งหมด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : - ข้อเสนอแนะ : ขอให้ สนพ. นำผลการศึกษามาจัดทำแนวทางในการส่งเสริม target subsidy เพื่อนำไปสู่การออกแบบนโยบายที่สนับสนุนให้เกิดการแข่งขันในตลาดค้าปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ของประเทศไทยต่อไป

(๑๔) โครงการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการใช้ไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย

เป้าหมาย : เพื่อให้ได้แผนพัฒนาการผลิตและการใช้ไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ในภาคพลังงานที่ครอบคลุมมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ทำให้เกิดการส่งเสริมพัฒนาพลังงานหมุนเวียนและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ผ่านการผลิตและการใช้ไฮโดรเจนในภาคพลังงานของประเทศไทย โดยจัดทำแนวทางและแผนการพัฒนาการผลิตและการใช้ไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ในภาคพลังงานที่ครอบคลุมมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคมที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย มีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ผลิตและผู้ใช้ไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน อุตสาหกรรม ประชาชน และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาดำเนินการ : ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕

ผลสัมฤทธิ์/ผลการดำเนินงาน	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
ผลการดำเนินงาน : เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด โดยที่ปรึกษาฯ ส่งมอบงานงวดที่ ๓ : รายงานความก้าวหน้าฉบับที่ ๒ มาให้ สนพ. และคณะกรรมการตรวจรับฯ ได้พิจารณาตรวจรับงานงวดที่ ๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดประชุมกลุ่มย่อย และจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษาให้แก่หน่วยงานภายนอก เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๕ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ : เบิกจ่ายเงินแล้ว ๓,๑๙๘,๓๐๐บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของวงเงินทั้งหมด	ปัญหาอุปสรรค/ข้อค้นพบ : - ข้อเสนอแนะ : ขอให้ สนพ. ประสานความร่วมมือในการศึกษาข้อมูลต่างๆ กับหน่วยงานที่มีแผนพัฒนาการผลิตและการใช้ไฮโดรเจนเชิงพาณิชย์ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เหมาะสม

การติดตามเร่งรัดผลการใช้จ่ายงบประมาณของ สพจ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ผตร.พน. ได้ดำเนินการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของ สพจ. ทั้ง ๑๘ เขตตรวจราชการ เป็นรายจังหวัดโดยใช้มิติ ครม. เป็นแนวทาง ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายภาพรวมการใช้จ่ายสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ไว้ที่ ๙๓% และมีเป้าหมายภาพรวมของ สป.พน. ที่ ๑๐๐% จากการตรวจราชการ พบว่า ผลการใช้จ่าย งบประมาณของ สพจ. แยกรายเขตตรวจราชการเป็น ดังนี้

เขต	จังหวัดในเขตตรวจราชการ	ผลการเบิกจ่ายเฉลี่ย (%)	
		สป.พน.	ธพ.
๑	ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	๙๙.๙๙	๙๘.๔๔
๒	นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ	๙๙.๙๗	๙๙.๙๗
๓	กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี	๙๙.๕๓	๑๐๐.๐๐
๔	ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร	๙๙.๘๘	๙๙.๙๗
๕	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา	๑๐๐.๐๐	๙๙.๑๑
๖	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล	๑๐๐.๐๐	๙๙.๙๙
๗	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา	๙๙.๙๙	๑๐๐.๐๐
๘	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง	๙๖.๙๒	๙๙.๙๘
๙	จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว	๑๐๐.๐๐	๙๘.๖๒
๑๐	บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี	๙๙.๙๘	๙๙.๒๙
๑๑	นครพนม มุกดาหาร สกลนคร	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๒	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด	๑๐๐.๐๐	๙๙.๙๙
๑๓	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์	๙๙.๙๘	๙๙.๙๕
๑๔	ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี	๙๙.๙๙	๙๙.๙๓
๑๕	เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน	๙๙.๙๙	๑๐๐.๐๐
๑๖	เชียงราย น่าน พะเยา แพร่	๙๙.๖๙	๙๙.๙๘
๑๗	ตาก พิชญ์โลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์	๙๙.๙๗	๙๙.๙๙
๑๘	กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร อุทัยธานี	๙๙.๙๙	๑๐๐.๐๐
ภาพรวมทั้ง ๑๘ เขตตรวจราชการ (๗๖ จังหวัด)		๙๙.๘๗	๙๙.๖๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

จากการตรวจติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ของ สพจ. ทั้ง ๑๘ เขตตรวจราชการ พบว่า มีผลการใช้จ่ายงบประมาณของ สป.พน. และ ธพ. สูงกว่าเป้าหมายที่ มิติ ครม. กำหนด แต่ยังคงต่ำกว่าเป้าหมายที่ สป.พน. กำหนด (ไตรมาสที่ ๔ มิติ ครม. กำหนดเป้าหมายที่ ๙๓% และ สป.พน. กำหนดเป้าหมายที่ ๑๐๐%) โดยภาพรวมผลการใช้จ่ายงบประมาณของ ธพ. (งบเบิกจ่ายแทนกัน) คิดเป็น ๙๙.๖๘% ซึ่งมี ๕ เขตตรวจราชการ ที่มีผลการใช้จ่าย คิดเป็น ๑๐๐% ได้แก่ เขตตรวจราชการที่ ๓, ๗, ๑๑, ๑๕ และ ๑๘

ในส่วนภาพรวมผลการใช้จ่ายงบประมาณ สป.พน. คิดเป็น ๙๙.๘๗% โดยมี ๕ เขตตรวจราชการ ที่มีผลการใช้จ่ายถึง ๑๐๐% ได้แก่ เขตตรวจราชการที่ ๕, ๖, ๙, ๑๑ และ ๑๒ อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ หลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 คลี่คลาย ขอให้ สพจ. วางแผนการดำเนินการกิจและการบริหาร งบประมาณของ สป.พน. และ ธพ. ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินการใดๆ ขอให้ปฏิบัติตามระเบียบราชการและวินัยการเงินการคลังด้วย

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ
เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue)
ตามแผนการตรวจราชการแบบบูรณาการ
รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

(ตามแบบฟอร์มที่ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนด)

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ
เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue)
เรื่อง การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

บทสรุปผลการตรวจราชการ

กระทรวงพลังงานให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายพลังงานเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แม้ว่าไม่มีแผนงานโครงการตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ แต่ได้ดำเนินการตามพันธกิจในการบริหารจัดการพลังงานของประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสอดคล้องกับประเด็นด้านการลดต้นทุนการผลิตตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดเป็นประเด็นในการตรวจราชการแบบบูรณาการของผู้ตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงานได้ร่วมตรวจติดตามทั้งในคราวการประชุมตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงอื่น และในคราวการตรวจราชการกรณีปกติ รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รายละเอียดตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน ทั้งนี้ การขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ในประเด็นด้านการลดต้นทุนการผลิตนั้นกระทรวงพลังงานได้ดำเนินการโดยมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งในระดับเศรษฐกิจฐานราก พบว่าโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่ชุมชนทั้งในส่วนของ การส่งเสริมด้านพลังงานทดแทน (Renewable Energy) และการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency) รวมถึงการบริหารจัดการพลังงานนั้นสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาจังหวัดหรือการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นโดยช่วยลดต้นทุนพลังงานให้แก่เกษตรกรหรือต้นทุนในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีนัยยะสำคัญ นอกจากนี้ การส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานโดยวิเคราะห์บริบทที่เหมาะสมครอบคลุมตลอดห่วงโซ่มูลค่าของกระบวนการผลิต (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) ยังกระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการบริหารจัดการพลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเชื่อมโยงกับทิศทางของประเทศในการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy Model : BCG Model) ช่วยลดต้นทุนและ/หรือลดเวลาในกระบวนการผลิต สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มมูลค่าและยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตอบโจทย์ในแง่ของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีตัวอย่างความสำเร็จในหลายวิสาหกิจชุมชนแต่ก็ยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการขยายผลการใช้เทคโนโลยีพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิตได้อย่างกว้างขวางมากนักเนื่องจากข้อจำกัดด้านการลงทุนเองและการเข้าถึงแบบเทคโนโลยีพลังงาน ตลอดจนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นที่ภาครัฐยังต้องให้การสนับสนุนและผลักดันกลไกต่างๆ เพื่อให้มีการต่อยอดขยายผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการลดต้นทุนการผลิตอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการตรวจติดตาม

ผลความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามภารกิจของกระทรวงพลังงาน

๑. ข้อค้นพบ/ประเด็นปัญหา

กระทรวงพลังงานได้ดำเนินงานตามพันธกิจในการบริหารจัดการพลังงานของประเทศ โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีการบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวม ซึ่งในระดับพื้นที่ชุมชนนั้นหน่วยงานสังกัดกระทรวงพลังงานได้มุ่งเน้นการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากด้วยมิติพลังงานผ่านนโยบายการส่งเสริมด้านพลังงานทดแทน (Renewable Energy) และการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency) โดยบูรณาการร่วมกับทิศทางการพัฒนาจังหวัดหรือการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ซึ่งจากการตรวจราชการในประเด็นด้านการลดต้นทุนการผลิตพบว่าเทคโนโลยีพลังงานที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนนั้นสามารถช่วยลดต้นทุนพลังงานให้แก่เกษตรกรหรือต้นทุนในกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีนัยยะสำคัญ และหลายวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ต่างๆ สามารถเป็นต้นแบบความสำเร็จให้แก่ชุมชนอื่นในการขยายผลการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนในระดับชุมชนได้ เช่น ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์และเตาเศรษฐกิจประยุกต์ เป็นต้น ช่วยลดต้นทุนพลังงานและ/หรือลดเวลาในกระบวนการผลิต สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าและยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตอบโจทย์ในแง่ของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างรายได้ให้เกิดการพึ่งพาตนเองและสะท้อนสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่ก็ยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการขยายผลสู่วิสาหกิจชุมชนอื่นในการใช้เทคโนโลยีพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือการนำเทคโนโลยีพลังงานทดแทนไปส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพได้มากเท่าที่ควรเนื่องจาก ๑) ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำที่สอดคล้องกับศักยภาพด้านการเงินของวิสาหกิจชุมชน ๒) ข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลแบบเทคโนโลยีพลังงานและองค์ความรู้ที่จำเป็น เช่น องค์ความรู้ในการวิเคราะห์และออกแบบปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการพลังงานในกระบวนการผลิต หรือช่างผู้เชี่ยวชาญที่จะสามารถปรับแบบเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับบริบทซึ่งยังมีไม่ครอบคลุมทุกท้องถิ่น เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการขยายผลการใช้เทคโนโลยีพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิต จึงจำเป็นที่ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนเพื่อผลักดันกลไกที่ยังเป็นข้อจำกัดดังกล่าวและมุ่งเน้นการส่งเสริมที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่มูลค่า (ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากและการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๒. ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ของผู้ตรวจราชการ

ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ (จากการตรวจราชการรอบที่ ๑)	ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่
๑. เนื่องจากเทคโนโลยีพลังงานชุมชนซึ่งเป็นที่ยอมรับแพร่หลายในปัจจุบันนั้นเป็นเทคโนโลยีที่สามารถหาซื้อได้ง่ายตามท้องตลาดทั่วไป ดังนั้น ท้องถิ่นหรือหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ควรมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนและจัดหางบประมาณสำหรับโครงการสาธารณประโยชน์โดยเลือกใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนที่เหมาะสมกับบริบทหรือศักยภาพพื้นที่เพื่อเป็นต้นแบบความสำเร็จในการลดต้นทุนด้านพลังงานอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ต้นทุนการบริหารจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐานของท้องถิ่นนั้นลดลงแล้วยังเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรหรือประชาชนในพื้นที่นำไปประยุกต์ใช้ในระดับครัวเรือนหรือกลุ่มวิสาหกิจได้ด้วย	การดำเนินโครงการระดับท้องถิ่นในหลายพื้นที่ได้เลือกใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตสำหรับระบบสาธารณูปโภคชุมชน เช่น ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์สำหรับประปาหมู่บ้าน เป็นต้น โดยพบว่าช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำได้อย่างมีนัยยะสำคัญ ซึ่งหลายท้องถิ่นมีการบริหารจัดการตนเองอย่างเป็นระบบส่งผลให้ค่าใช้จ่ายโดยรวมลดลงและทำให้รายจ่ายพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนในชุมชนลดลงด้วย นอกจากนี้ ยังพบว่าการดำเนินโครงการของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ได้คำนึงถึงการลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานหรือลดต้นทุนจากการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีพลังงานทดแทนดังจะเห็นได้จากการเลือกใช้และติดตั้งเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในการดำเนินโครงการของหน่วยงานต่างๆ มากขึ้น ถือเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จในการขยายผลการส่งเสริมเทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนด้านพลังงาน
๒. สำนักงานพลังงานจังหวัดควรมุ่งเน้นการสื่อสารเชิงรุกและออกแบบกิจกรรมในลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยงให้แก่ อบท. เพื่อกระตุ้นกลไกการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีพลังงานชุมชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัด รวมถึงการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลแบบเทคโนโลยีหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีพลังงานทดแทนและเทคโนโลยีประหยัดพลังงาน (เทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์พลังงาน) การบริหารจัดการพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิต การแสวงหาแหล่งทุน การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการใช้เทคโนโลยีพลังงานในห่วงโซ่มูลค่า (Value chain) ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ของผลิตภัณฑ์ ซึ่งนอกจากจะทำให้เห็นผลสะท้อนในแง่ของการลดต้นทุนพลังงานแล้วยังเป็นการส่งเสริมให้มีการพึ่งพาตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ด้วย	สำนักงานพลังงานจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัดได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมผลักดันและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการพลังงานแก่เจ้าหน้าที่ อบท. ให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้ค่าและวางแผนบริหารจัดการด้านพลังงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งได้แนะนำช่องทางการเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็น เช่น แบบเทคโนโลยีพลังงาน (แบบแนะนำ) ข้อมูลอาสาสมัครพลังงานชุมชนและช่างชุมชนด้านพลังงานทดแทน ข้อมูลการดำเนินมาตรการด้านการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแหล่งทุนต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้มีการใช้เทคโนโลยีพลังงานในระดับชุมชนท้องถิ่น และปัจจุบัน หลาย อบท. ในทุกจังหวัดทั่วประเทศมีการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตในชุมชนทั้งภาคการเกษตรและวิสาหกิจชุมชน ซึ่งควรต้องมีการติดตามประเมินผลการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีพลังงานเพื่อนำมาสู่การพัฒนาปรับปรุงแบบหรือมาตรการกลไกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่/ระดับนโยบาย
พลังงานเป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและ เป็นต้นทุนที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนของ กระบวนการผลิตใดๆ ดังนั้น การลดต้นทุนด้าน พลังงานจึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงใน ลำดับต้นๆ ซึ่งกระทรวงพลังงานได้มีมาตรการ หลากหลายรูปแบบในกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เพื่อส่งเสริม ให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การ ขยายผลในระดับพื้นที่ชุมชน เกษตรกร หรือวิสาหกิจ ชุมชนนั้นมีความจำเป็นที่หน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องยังต้องให้การสนับสนุนทั้งในส่วนขององค์ ความรู้และนวัตกรรมการบริหารจัดการ เช่น การ ออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อลดใช้พลังงาน การปรับปรุง ขั้นตอนในกระบวนการผลิตเพื่อประสิทธิผลในการลด ต้นทุนทั้งด้านพลังงานและการใช้ทรัพยากรการผลิต อย่างคุ้มค่า เป็นต้น ซึ่งพบว่า บางวิสาหกิจชุมชนได้มี หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการส่งเสริม ตามบทบาทหน้าที่ (เช่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่) เพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุงพัฒนาต่างๆ ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนนั้นมีการบริหารจัดการเชิง กระบวนการที่ดีและสามารถลดต้นทุนการผลิต รวมถึงสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์และสร้างรายได้ เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แต่หลายพื้นที่ก็ยังไม่ได้รับการ ถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ขาดการวิจัยเชิงพื้นที่ที่ห้ไม่มีการประยุกต์องค์ความรู้ พื้นฐานด้านการบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อน กิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	<u>ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่</u> การส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนเพื่อลดต้นทุนด้าน พลังงานควรต้องดำเนินการด้วยมาตรการที่ หลากหลายควบคู่กันไปทั้งการปรับเปลี่ยนมาใช้ เทคโนโลยีพลังงานทดแทน/เทคโนโลยีประหยัด พลังงาน และการจัดการหรือปรับปรุงกระบวนการ ผลิตเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรเป็นไปอย่าง มีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งภาครัฐและหน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทในการ ส่งเสริมตามบทบาทหน้าที่หรือสร้างกลไกที่เกี่ยวข้อง ให้เอื้อต่อการเข้าถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าถึง เครื่องมือหรือข้อมูลที่จำเป็น และเอื้อต่อการ ตัดสินใจในการลงทุนโดยเกษตรกร ผู้ประกอบการ หรือวิสาหกิจชุมชนเองเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลด ต้นทุนการผลิตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรต้องส่งเสริมให้มีช่างชุมชนด้านพลังงานทดแทน เพื่อเป็นกลไกในการปรับแบบเทคโนโลยีพลังงานให้ เหมาะสมกับบริบท ช่วยออกแบบติดตั้งและให้ คำแนะนำในการใช้ระบบ การซ่อมแซมและ บำรุงรักษาเพื่อให้การส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงาน ชุมชนเกิดความคุ้มค่าในระยะยาวและสร้างเศรษฐกิจ หมุนเวียนในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน <u>ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย</u> การลดต้นทุนพลังงานเป็นปัจจัยหนึ่งในการกระตุ้น ให้เกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจและลดค่าใช้จ่าย ในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งหน่วยงานระดับนโยบายที่เป็น เจ้าภาพดำเนินโครงการตามกรอบนโยบายสำคัญ หรือกลุ่มโครงการขนาดใหญ่หากมีการใช้พลังงาน (ไฟฟ้า/ความร้อน/น้ำมันเชื้อเพลิง) ในกิจกรรมของ โครงการใดๆ ก็ควรพิจารณากำหนดนโยบายที่ ชัดเจนสู่ระดับปฏิบัติในการเลือกใช้เทคโนโลยี พลังงานทดแทนหรือเทคโนโลยีประหยัดพลังงานให้ ผนวกอยู่ในโครงการนั้นด้วย ทั้งนี้ จำเป็นต้องให้ ความสำคัญกับการออกแบบที่ถูกต้องตามหลัก

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่/ระดับนโยบาย
	วิศวกรรมเพื่อให้ได้ระบบที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เช่น โครงการเกษตรแปลงใหญ่ และโครงการ โคก หนอง นา โมเดล เป็นต้น ซึ่งจะทำให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่า สมประโยชน์ และเกิดผลสำเร็จในการลดต้นทุนพลังงานอย่างเป็นรูปธรรม

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ
เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล (Issue)
เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมสีเขียวเพื่อความยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ
เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)
รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

บทสรุปผลการตรวจราชการ

กระทรวงพลังงานให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมสีเขียวเพื่อความยั่งยืนตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy Model : BCG Model) ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ โดยมุ่งเน้นทิศทางการดำเนินงานและการบริหารจัดการตามแนวทาง BCG Model ที่สนับสนุนต่อเป้าหมายของแผนพลังงานชาติพลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงานอย่างยั่งยืน ซึ่งมีการติดตามขับเคลื่อนโดยใช้กลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ของกระทรวงพลังงาน ทั้งนี้ ในส่วนของการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่นั้นได้ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในมิติพลังงานอย่างคุ้มค่าเพื่อสร้างและขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินการที่ผ่านมาของกระทรวงพลังงานในการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานระดับชุมชน โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงานได้ร่วมตรวจติดตามทั้งในคราวการประชุมตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงอื่น และในคราวการตรวจราชการกรณีปกติ รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รายงานตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงานด้วย พบว่า การถ่ายทอดหรือกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตามแนวทาง BCG Model ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่นั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอทำให้การออกแบบโครงการของหน่วยงานภาครัฐยังไม่ตอบโจทย์ช่องว่าง (gap) ในการส่งต่อผลผลิตหรือผลลัพธ์สู่เป้าหมายของ BCG Model และหลายโครงการยังไม่มีผลการวัดผลที่เชื่อมโยงกับทิศทางการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด นอกจากนี้ ในระดับวิสาหกิจชุมชนยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพยากรท้องถิ่นตามแนวทาง BCG Model ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ทั้งในส่วนของเงินทุนที่เหมาะสมและองค์ความรู้ด้านต่างๆ ทำให้การดำเนินการไม่บรรลุเป้าประสงค์เท่าที่ควร จึงจำเป็นที่ภาครัฐหรือหน่วยงานภาคีทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ต้องบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดข้อจำกัดและสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีขีดสมรรถนะหรือศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาตามแนวทาง BCG Model จากฐานทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ผลการตรวจติดตาม

ผลความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมสีเขียวเพื่อความยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy Model : BCG Model) ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ตามภารกิจของกระทรวงพลังงาน

๑. ข้อค้นพบ

การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรตามแนวทาง BCG Model ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ ในเชิงพื้นที่นั้นกระทรวงพลังงานได้ดำเนินการผ่านกลไกการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานในระดับชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสนับสนุนให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพยากรในชุมชน ซึ่งสามารถตอบโจทย์ได้ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (B) และ/หรือ เศรษฐกิจหมุนเวียน (C) และ/หรือ เศรษฐกิจสีเขียว (G) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนและมีการขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การขับเคลื่อนสู่เป้าหมายดังกล่าวนั้นควรต้องให้วิสาหกิจชุมชนหรือผู้ประกอบการภาคเอกชนเป็นผู้เล่นหลักและมีบทบาทนำในการดำเนินการเอง โดยภาครัฐมีหน้าที่ในการสร้างกลไกให้เอื้อต่อกระบวนการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนหรือวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการได้เองโดยพึ่งพางบประมาณภาครัฐให้น้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม จากการตรวจราชการยังพบข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อใช้ในการลงทุนเทคโนโลยีพลังงานซึ่งแม้จะได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ยังมีประเด็นท้าทายเกี่ยวกับแผนการบริหารจัดการกลุ่มหรือชุมชนเครือข่ายรายย่อยในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่คุณค่าของโครงการ รวมถึงแผนการตลาดและแผนบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการชำระหนี้ ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องร่วมพิจารณาในรายละเอียดเพื่อผลักดันให้เกิดกลไกดังกล่าวต่อไป

นอกจากนี้ เกษตรกรบางพื้นที่ยังมีความคิดในการทำเกษตรเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องการทำกิจกรรมเกี่ยวเนื่องจึงมองข้ามการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบทำให้เสียโอกาสในการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าการเกษตรนั้น ภาครัฐหรือหน่วยงานที่มีบทบาทเกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการปรับกระบวนการทัศน์หรือเปลี่ยนมุมมองให้แก่เกษตรกรหรือชุมชน อย่างไรก็ตาม องค์ความรู้เป็นอีกปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับ BCG ซึ่งควรต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและถ่ายทอดสู่ประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นโดยครอบคลุมกิจกรรมต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ทำให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าและกระตุ้นการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ของผู้ตรวจราชการ

ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ (จากการตรวจราชการรอบที่ ๑)	ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่
หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ควรออกแบบแผนงานโครงการให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายและตัวชี้วัดทั้งในมิติที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและมิติอื่นที่สอดคล้องกับทิศทาง BCG ของจังหวัด และตอบโจทย์ในการบริหารจัดการทรัพยากรตลอดห่วงโซ่คุณค่า ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรอย่างเหมาะสม และสามารถขยายผลเชิงบูรณาการร่วมกับการพัฒนาในพื้นที่ได้ด้วยมิติพลังงาน	ในการออกแบบโครงการเชิงพื้นที่นั้นสำนักงานพลังงานจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัดได้ดำเนินการโดยวิเคราะห์บริบทตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ของกระบวนการผลิตด้วยแล้วซึ่งทำให้เกิดโครงการส่งเสริมในหลายมิติ ได้แก่ - มิติการใช้พลังงานสะอาดหรือพลังงานทดแทนเพื่อลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้าเพื่อการสูบน้ำ/สูบน้ำเคลื่อนที่ เทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้าสำหรับห้องเย็น ระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น - มิติการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นเชื้อเพลิง เช่น เต้าชิวมวลประสิทธิภาพสูง เป็นต้น - มิติการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน (เทคโนโลยีประหยัดพลังงาน) เช่น ชุดครอบหัวเตาแก๊สประสิทธิภาพสูง เป็นต้น

๓. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะ
๑. วิสาหกิจชุมชนหรือผู้ประกอบการขนาดเล็กส่วนมากยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและไม่มีศักยภาพในการลงทุนที่เพียงพอ อีกทั้งไม่มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำทำให้การเข้าถึงเทคโนโลยีพลังงานชุมชนเป็นไปอย่างจำกัด โดยปัจจุบันยังจำเป็นที่ภาครัฐต้องให้การสนับสนุนกลไกหรือมาตรการทางการเงินเพื่อกระตุ้นให้มีการใช้เทคโนโลยีพลังงานระดับชุมชนที่สนองตอบต่อเป้าหมาย BCG Model ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้หากไม่มีกลไกดังกล่าวและภาครัฐยังต้องสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นภาระแก่ประเทศซึ่งไม่เป็นผลดีต่อความยั่งยืนในการดำเนินนโยบายภาครัฐในระยะยาว	<u>ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่</u> หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ควรมีบทบาทในการสร้างเวทีโดยเปิดโอกาสหรือเพิ่มช่องทางให้ผู้ประกอบการ กลุ่มชุมชน เกษตรกร เข้าถึงองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตามแนวทาง BCG Model และข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการวิเคราะห์ตนเองและแสวงหาความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือภาคีเครือข่ายโดยมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนตามบทบาทหน้าที่ รวมถึงการสร้างกลไกแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำหรือสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนเพื่อให้วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ประกอบการขนาดเล็ก สามารถเข้าถึงแหล่งเงินสำหรับการ

๒. หลายพื้นที่ยังพบว่าชุมชนหรือเกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพียงในนามแต่ไม่มีกิจกรรมที่ขับเคลื่อนร่วมกันอย่างจริงจัง หรือไม่มีการจัดการกลุ่มที่เข้มแข็งมากพอจึงมีความเสี่ยงในการไม่ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากหน่วยงานใดๆ หรือไม่ผ่านการอนุมัติในการยื่นขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน	ลงทุน ซึ่งจำเป็นต้องมีกลไกของผู้ประกอบการคนกลางทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกลุ่มหรือเครือข่ายเกษตรกรโดยมีบทบาทในการประสานและบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านการตลาดหรือรับความเสี่ยงใดๆ จากการดำเนินการของรายย่อยซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในแผนธุรกิจและแผนการบริหารความเสี่ยงของโครงการด้วย
	<u>ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย</u> - หน่วยงานระดับนโยบายควรพิจารณาส่งเสริมกลไกแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อกระตุ้นให้มีการใช้เทคโนโลยีพลังงานในการดำเนินกิจกรรมตาม BCG Model ซึ่งปัจจุบันกระทรวงพลังงานอยู่ระหว่างผลักดันความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาต้นแบบแนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วย BCG Model ที่มีกลุ่มเป้าหมายคือ เกษตรกร หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีพลังงานทดแทนด้วยกลไกเงินทุนหรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพโดยใช้เทคโนโลยีพลังงาน แต่ยังมีประเด็นท้าทายซึ่งเป็นข้อติดขัดที่ยังไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติจริง ทั้งกลไกการปล่อยกู้และการเตรียมความพร้อมชุมชนหรือกลุ่มวิสาหกิจให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของสถาบันการเงิน ซึ่งจำเป็นต้องมีการพิจารณาในรายละเอียดและหารือในระดับนโยบายต่อไป - การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตามแนวทาง BCG Model ด้านพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่นั้นอาจยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้การออกแบบโครงการของหน่วยงานภาครัฐแม้จะตอบโจทย์การแก้ปัญหาในพื้นที่หรือเชื่อมโยงกับทิศทางการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด แต่อาจไม่ตอบโจทย์หรือไม่เต็มเต็มช่องว่าง (gap) ในการเชื่อมต่อผลลัพธ์ความสำเร็จสู่เป้าหมายที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามแนวทาง BCG Model เช่น ในกรณีของการผลักดันกลไกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้น หน่วยงานระดับนโยบายในส่วนกลางควร

	ต้องถ่ายทอดเป้าหมายสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด และวิเคราะห์ gap เพื่อออกแบบแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมการดำเนินการที่สอดคล้องตาม บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน
--	--

รายงานผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ
เพื่อติดตามความคืบหน้าการแก้ไขปัญหาสำคัญในเชิงพื้นที่
เรื่อง การแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ
รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงาน

บทสรุปผลการตรวจราชการ

กระทรวงพลังงานได้ดำเนินการตามบทบาทภารกิจและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดประเด็นในการตรวจติดตามที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงพลังงาน คือ มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ในภาคคมนาคมและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงานได้ร่วมตรวจติดตามทั้งในคราวการประชุมตรวจราชการแบบบูรณาการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ตรวจราชการกระทรวงอื่น และในคราวการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงพลังงานรายเขตตรวจราชการด้วย โดยมีสรุปผลการตรวจราชการแบบบูรณาการ รอบที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. ภาคคมนาคม (การควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ) : กระทรวงพลังงานได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนการลดมลพิษจากยานพาหนะทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานในภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้าสีเขียวโดยส่งเสริมการใช้อยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ตามนโยบาย ๓๐@๓๐ ตามมติคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาวและช่วยแก้ไขปัญหาสภาพอากาศจากภาวะฝุ่นละออง PM ๒.๕ และในส่วนของการลดมลพิษจากยานพาหนะที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงโดยกรมธุรกิจพลังงานได้ผลักดันการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงในกลุ่มเบนซิน-แก๊สโซฮอล์ และน้ำมันดีเซลหมุนเร็วให้เป็นมาตรฐานน้ำมันยูโร ๕ (มีกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm หรือ ๑๐ ส่วนในล้านส่วนโดยน้ำหนัก) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ซึ่งตามแผนการดำเนินงานนั้นโรงกลั่นน้ำมันในประเทศทั้งหมด ๖ แห่ง จะดำเนินการปรับปรุงโรงกลั่นน้ำมันให้สามารถผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงที่เทียบเท่ามาตรฐานยูโร ๕ แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ การพัฒนามาตรฐานของเครื่องยนต์และมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องมีความสอดคล้องกันเพื่อให้ปลดปล่อยไอเสียได้ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ในระดับพื้นที่ได้มีมาตรการกำกับดูแลให้มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพโดยดำเนินการเก็บตัวอย่างและตรวจสอบลักษณะคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปตามมาตรฐานและตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีแผนดำเนินการทั่วประเทศโดยถือเป็นภารกิจในการคุ้มครองผู้บริโภคและช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดมลพิษทางอากาศในภาคคมนาคมจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ได้มาตรฐาน

๒. ภาคอุตสาหกรรม (การควบคุมและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม) : กระทรวงพลังงานโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและนโยบายด้านการอนุรักษ์พลังงานในภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการในรูปแบบต่างๆ ครอบคลุมภาคอุตสาหกรรมในทุกระดับทั่วประเทศ รวมถึงการกำกับดูแลให้โรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นโรงงานควบคุมตามกฎหมายในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้ระบบการจัดการพลังงาน และการส่งเสริมองค์ความรู้แก่โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่นอกข่ายควบคุมตามกฎหมาย นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายระดับพื้นที่นั้นได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่โดยอยู่ระหว่างดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นไปตามแผนนโยบายการสร้างเสริมระดับเศรษฐกิจฐานรากที่ตอบโจทย์การพัฒนาเชิงพื้นที่ในหลายมิติ และในพื้นที่ชุมชนทั่วไบนั้นยังได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและการใช้ชีวมวลในภาคความร้อนเพื่อทดแทนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลโดยการส่งเสริมให้นำไม้หรือเศษไม้ที่เหลือจากการใช้ประโยชน์อื่นมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าหรือโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมการใช้เตาเศรษฐกิจประยุกต์ในวิสาหกิจชุมชน เตาชีวมวลหรือเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงในครัวเรือนเพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงและลดการเผาในที่โล่ง

ผลการตรวจติดตาม

ผลความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ในภาคคมนาคมและภาคอุตสาหกรรม ตามภารกิจของกระทรวงพลังงาน

๑. ข้อค้นพบ

๑.๑ ภาคคมนาคม (การควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ) :

กระทรวงพลังงานได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนการลดมลพิษจากยานพาหนะทั้งในส่วนของการลดมลพิษจากยานพาหนะที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและในส่วนของการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานในภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้าสีเขียวโดยส่งเสริมการใชยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ตามนโยบาย ๓๐@๓๐ ตามมติคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศในระยะยาวและช่วยแก้ไขปัญหาสภาพอากาศจากภาวะฝุ่นละออง PM ๒.๕ ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าโดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานได้เดินทางขับเคลื่อนมาตรการและเตรียมเสนอมาตรการส่งเสริมเพิ่มเติม พร้อมทั้งเร่งส่งเสริมการติดตั้งสถานีอัดประจุไฟฟ้าให้เพียงพอกับยานยนต์ไฟฟ้า และกรมธุรกิจพลังงานอยู่ระหว่างเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) เพื่อการกำกับดูแลการประกอบกิจการสถานีอัดประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

ในส่วนของการลดมลพิษจากยานพาหนะที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงนั้นกรมธุรกิจพลังงานได้ผลักดันการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงในกลุ่มเบนซิน-แก๊สโซฮอล์ และน้ำมันดีเซลหมุนเร็วให้เป็นมาตรฐานน้ำมันยูโร ๕ (มีกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm หรือ ๑๐ ส่วนในล้านส่วนโดยน้ำหนัก) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป โดยปัจจุบันมีโรงกลั่นน้ำมันที่สามารถผลิตน้ำมันมาตรฐานยูโร ๕ ได้ จำนวน ๑ แห่ง คือ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) และสามารถผลิตน้ำมันมาตรฐานยูโร ๕ ได้บางส่วน จำนวน ๑ แห่ง คือ บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งตามแผนการดำเนินงานนั้นโรงกลั่นน้ำมันในประเทศทั้งหมด

๖ แห่ง จะดำเนินการปรับปรุงโรงกลั่นน้ำมันให้สามารถผลิตน้ำมันเชื้อเพลิงที่เทียบเท่ามาตรฐานยูโร ๕ แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ทั้งนี้ การพัฒนามาตรฐานของเครื่องยนต์และมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจะต้องมีความสอดคล้องกันเพื่อให้ปลดปล่อยไอเสียได้ไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ ในระดับพื้นที่ได้มีมาตรการกำกับดูแลให้มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีคุณภาพโดยดำเนินการเก็บตัวอย่างและตรวจสอบลักษณะคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปตามมาตรฐานและตามกฎหมายว่าด้วยการค้าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งถือเป็นภารกิจในการคุ้มครองผู้บริโภคและช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดมลพิษทางอากาศ ในภาคคมนาคมจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ได้มาตรฐานซึ่งมีแผนดำเนินการทั่วประเทศ ประกอบด้วย ๓ แผนงาน ได้แก่ ๑) แผนงานตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงส่วนกลางโดยกรมธุรกิจพลังงานดำเนินการเอง ๒) แผนงานขยายขีดความสามารถด้านการตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง โดยเป็นหน่วยตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงเคลื่อนที่ในส่วนภูมิภาค และ ๓) แผนงานตรวจสอบคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงโดยสำนักงานพลังงานจังหวัดทั่วประเทศเป็นหน่วยจัดเก็บตัวอย่างและส่งทดสอบที่กรมธุรกิจพลังงาน

๑.๒ ภาคอุตสาหกรรม (การควบคุมและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม) :

กระทรวงพลังงานโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและนโยบายด้านการอนุรักษ์พลังงานในภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการในรูปแบบต่างๆ ครอบคลุมภาคอุตสาหกรรมในทุกระดับทั่วประเทศ รวมถึงการกำกับดูแลให้โรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นโรงงานควบคุมตามกฎหมายในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้ระบบการจัดการพลังงาน และการส่งเสริมองค์ความรู้แก่โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่นอกข่ายควบคุมตามกฎหมาย นอกจากนี้ มีการดำเนินการระดับนโยบายเพื่อผลักดันให้มีการควบคุมและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะจากคณะผู้ตรวจราชการในการตรวจราชการแบบบูรณาการ รอบที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และมีข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี ให้กระทรวงพลังงานดำเนินการพิจารณากำหนดให้โรงงานผลิตไฟฟ้าชีวมวลติดตั้งระบบการตรวจวัดประสิทธิภาพการเผาไหม้แบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring Systems หรือ CEMs) เพื่อช่วยเฝ้าระวังค่าปริมาณฝุ่น ซึ่งปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ได้ออกระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม และการจัดการสิ่งปฏิกูลของโรงไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๔ (ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔) ซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมถึงประเด็นตามข้อเสนอแนะดังกล่าวด้วย และได้ออกระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติตามประมวลหลักการปฏิบัติ สำหรับการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๖๕ (ประกาศ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕) เป็นประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice : CoP) โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตการติดตั้งระบบตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติต่อเนื่อง (CEMs) สำหรับโรงไฟฟ้าประเภทเผาไหม้เชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์

ในส่วนของการดำเนินนโยบายระดับพื้นที่ ได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระดับพื้นที่โดยอยู่ระหว่างดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายการสร้างเสริมเศรษฐกิจฐานรากที่ตอบโจทย์การพัฒนาเชิงพื้นที่ในหลายมิติโดยส่งเสริมเศรษฐกิจให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชพลังงานให้มีรายได้ที่แน่นอนจากการขายเชื้อเพลิงในรูปแบบเกษตรพันธสัญญาและร่วมรับผลประโยชน์ตอบแทนจากโรงไฟฟ้า รวมถึงให้โรงไฟฟ้ามีส่วนสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของชุมชนรอบโรงไฟฟ้า โดยได้เปิดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก (โครงการนำร่อง) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สำหรับ ๒ ประเภทเชื้อเพลิง ได้แก่ ชีวมวลและก๊าซชีวภาพ (พืชพลังงานผสมน้ำเสีย/ของเสีย ปริมาณไม่เกินร้อยละ ๒๕) เป้าหมายรวม ๑๕๐ เมกะวัตต์

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนการผลิตและการใช้ชีวมวลในภาคความร้อนเพื่อทดแทนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลโดยการส่งเสริมให้นำไม้หรือเศษไม้ที่เหลือจากการใช้ประโยชน์อื่นมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าหรือโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงการส่งเสริมการใช้เตาเศรษฐกิจประยุกต์ในวิสาหกิจชุมชนหรือเตาชีวมวลประสิทธิภาพสูงในครัวเรือนเพื่อลดค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิง ส่งเสริมการใช้เศษไม้และทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนอย่างคุ้มค่าและลดปัญหาฝุ่นจากการเผาในที่โล่งด้วย

๒. ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ของผู้ตรวจราชการ

ข้อเสนอแนะระดับพื้นที่ (จากการตรวจราชการรอบที่ ๑)	ผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะระดับพื้นที่
หน่วยงานท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนในพื้นที่ซึ่งสามารถเข้าถึงและมีความใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายระดับครัวเรือนควรดำเนินการสื่อสารเชิงรุกเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละออง และอาจพิจารณาแนะนำกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้เองในระดับครัวเรือนหรือชุมชนเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมประโยชน์โดยใช้เศษวัสดุทางการเกษตรเป็นเชื้อเพลิงชีวมวล (แปรรูปไปเป็นวัตถุดิบในมิติของพลังงานทดแทน) เช่น ส่งเสริมการใช้เตาชีวมวล เตาเผาถ่านประสิทธิภาพสูง เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูง เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยลดปัญหาฝุ่นควันจากการเผาในที่โล่งแล้วยังเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ด้วย	สำนักงานพลังงานจังหวัดหลายแห่งได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้เตาชีวมวลหรือเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงในระดับครัวเรือน โดยมีกลุ่มเป้าหมายชุมชนที่กระจายครอบคลุมพื้นที่ในวงกว้าง ซึ่งจากการติดตามผลการดำเนินงานพบว่า ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือนและลดปัญหาฝุ่นควันจากการใช้เตาหุงต้มทั่วไปและลดปัญหาการเผาในที่โล่งได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเป็นตัวอย่างความสำเร็จให้เกิดการขยายผลการใช้เตาชีวมวลหรือเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงในชุมชนใกล้เคียงด้วย นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์สื่อสารจากส่วนกลาง (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) เกี่ยวกับคุณสมบัติและประโยชน์ของเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูง (เตาซูเปอร์ อั้งโล่หรือเตามหาเศรษฐี) ทำให้เกิดกระแสความสนใจจากประชาชนผู้ใช้เตาหุงต้มทั่วไปในชีวิตประจำวันโดยมีการปรับเปลี่ยนมาใช้เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงซึ่งส่งผลดีทั้งด้านการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน การลดฝุ่นมลพิษ และยังช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากโดยสร้างรายได้ให้วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเตามหาเศรษฐีด้วย